

**Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет**

***Сутність та перспективи
впровадження
електронної демократії в Україні***

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Вінниця, 15 листопада 2016 р.)**

**Вінниця
ВНТУ
2017**

ЕЛЕКТРОННА ДЕМОКРАТІЯ, ЯК ПРЕДМЕТ СУСПІЛЬНОГО ДИСКУСУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Проаналізовано політичні комунікації в сучасних комп'ютерних мережах, розглянуто особливості феномену електронної демократії, класичні концепції демократії порівняно з сучасними.

Ключові слова: політика, комунікації, Інтернет, електронний засіб, електронна демократія.

Abstract

Analyzes political communication in modern computer networks, the features of the phenomenon of e-democracy, the classical concept of democracy versus modern.

Key words: politics, communications, Internet, electronic means, e-democracy.

Електронна демократія – це будь-яка демократична політична система, в якій електронні засоби, комп'ютери, комп'ютерні мережі використовуються для виконання найважливіших функцій демократичного процесу (поширення інформації та комунікації, об'єднання інтересів громадян і прийняття рішень шляхом наради і голосування) на всіх рівнях – починаючи з рівня місцевого самоврядування і закінчуючи міжнародним.

Поняття «електронна демократія» на сьогодні має як мінімум два трактування. Перше, більш раннє і конкретне, передбачає реалізацію політичної активності за допомогою нових інформаційно-комунікаційних технологій. Друге трактування електронної демократії базується на уявленні вчених про те, що нові технології допомагають громадянам, стаючи центром політики та управління.

Аналіз електронної демократії здійснюється в сучасній політичній науці переважно в контексті понять апарату традиційних концептів демократії: лібералізму, республікалізму і теорії партисипаторної демократії.

Ліберальна традиція оформилась завдяки творчості Дж. Локка. Розглядає демократичне волевиявлення громадян в якості приватного елемента політичної системи, структурно оформленої рамками конституції і яка передбачає розподіл влади і правове нормування законодавчої діяльності.

В рамках республікалізму основна ідея – постійний і максимально широкий політичний дискурс в суспільстві, результати якого визначаються не балансом сил, а силою аргументів. Політичний процес виступає як «демократія відкриття» для самого суспільства сенсу прийнятих рішень і їх наслідків.

Теоретики партисипаторної демократії – Дж. Вольф, Б. Барбер залишаються вірними центральній ідеї класичної теорії демократії про здатності простих людей управляти собою; вони вважають, що демократична система політичної влади ще не існує в повному обсязі, що не можна зберігати статус-кво, а необхідно залучати громадян в процес прийняття політичних рішень.

Проти тиранії еліти необхідна добре інформована громадськість, яка могла б здійснювати демократичний контроль через загальні вибори і представницькі установи. Громадянська грамотність характеризується сукупністю здібностей, що дають можливість функціонувати в демократичному суспільстві, критично мислити, діяти обдуманно в умовах плюралізму.

Дискусія про електронну демократію в останні роки зміщується в бік обговорення проектів електронного уряду. В одному випадку електронний уряд означає в першу чергу підвищення ефективності механізмів контролю держави над громадянами в сферах збору податків, боротьби з злочинністю і т. д. Інший підхід передбачає, крім полегшення комунікації, посилення контролю громадян над урядом, що пов'язано в першу чергу з введенням публічних оціночних показників діяльності уряду.

Електронна демократія – це спосіб поставити питання про демократію заново, позначити ключові проблеми будь-якого демократичного устрою, зрозуміти, які небезпеки готує масова комунікація і які перспективи можливі для дійсної демократизації масової політики.

Віртуальне правління – це ініціатива знизу. І для того, щоб воно встановилося і функціонувало, потрібно щоб все населення знало про ті можливості, які надає Інтернет для політично активних людей.

Запровадження електронної демократії не здатне зробити будь-яку державу більш відкритою, проте електронна демократія дозволяє удосконалювати систему волевиявлення громадян і підвищити політичну участь кожного члена суспільства у випадках здорового функціонування тієї чи іншої політичної системи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Добіжа В. В. Формування політичної культури сучасної владної еліти в Україні [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політичних наук : спец. 23.00.03 «Політична культура та ідеологія» / Василь Валерійович Добіжа ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. — К., 2008. — 22 с.
2. Ващенко К. О. Політологія для вчителя [Текст] : навчальний посібник / К. О. Ващенко, В. О. Корнієнко. — Київ : Вид-во імені М. П. Драгоманова, 2011. — 406 с.
3. Капустін Б. Г. Сучасність як предмет політичної теорії / Капустін Б. Г. — М., 1998. — С. 229.
4. Ковлер А. І. Криза демократії? Демократія на межі ХХІ століття / Ковлер А. І. — М., 1997.

Свершок Антон Васильович — студент групи ІАТ–13б, факультет машинобудування та транспорту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: 1at.13b.svershok@gmail.com

Корнієнко Валерій Олександрович — доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук.

Svershok Anton. — student of ІАТ–13b group, faculty of Engineering and Transport, Vinnytsia national technical university, Vinnytsia, e-mail: 1at.13b.svershok@gmail.com

Valery Kornienko — Ph.D., Doctor of Political Sciences, professor, head of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Science.